

Centrum Informačních Služeb
VŠCHT Praha

Máme-li problém, hledáme nejlepší možné řešení:
Vznik **CIS** VŠCHT Praha a **chem**^{TK}

Konference IKI

Eva Dibuszová

4. prosince 2013

Historie: původní organizační struktura rektorátu VŠCHT Praha

Vydavatelství - jediné v ČR se zaměřením na odbornou chemickou vysokoškolskou literaturu

- Produkce
  - tištěná i elektronická (skripta, učebnice, sborníky domácích i zahraničních konferencí)
  - interaktivní výkladové slovníky, interaktivní výukové aplikace
  - grafické a typografické práce, tisk posterů
- Determinace
  - nedostatek kvalifikovaných kmenových zaměstnanců
- Aktivity nad rámec nakladatelských činností založené **pouze** na:
  - entusiasmu, dobrovolnosti spolupráce s chemickými informatiky, IT-specialisty a vybranými pedagogy
  - vedení domácích a mezinárodních projektů

Historie: původní organizační struktura rektorátu VŠCHT Praha

Ústřední knihovna a 41 ústavních knihoven – zaměření na odborný chemický tištěný fond i EIZ, průkopnictví ve vedení celorepublikových konsorcií nákupu a správy EIZ pro chemii a jí blízké obory

- Činnosti
  - nákup a správa tištěného fondu, nákup EIZ
  - standardní knihovní služby
  - první vysokoškolská instalace knihovního systému Aleph
- Determinace
  - personální
  - neschopnost obhájit potřeby knihovny vůči vedení školy
- Požadavek analýzy současného stavu a návrh řešení

Nedávná historie: **Vznik Centra informačních služeb**

CIS: Cíl

- Akademický pracovník nezatížený administrativou, využívající profesionální služby a podporu v oblasti informačních a publikačních služeb.
- Informovaný a motivovaný student využívající moderní technologie podpory studia.
- Odborná i laická veřejnost využívající maximum profesních i všeobecných informací o vydavatelské produkci a o výzkumné a vzdělávací činnosti na VŠCHT Praha.

CIS: Okruhy činností

Informační zdroje

- Produkce, nákup a správa EIZ
- Akvizice námětů a titulů, produkce, nákup a prodej tištěných publikací, výpůjčky a další knihovní služby

Uživatelská podpora

- SIS + student
- OBD, SEV
- E-learning
- Knihovní katalog
- Referenční manažer
- Podpůrné systémy studia
- WEB
- Repozitář

Rozvoj inf. systémů

- Ve spolupráci s VC:
  - integrace existujících systémů
  - relevantní informace na jednom místě ve správný čas
- Napojení systémů do evropských informačních projektů (OpenAirePlus, ...)

IT podpora

Grafické a typografické služby, tisk posterů

Nedávná historie: **Analýza procesů a potřeb ÚK** **VŠCHT Praha**

Nekoncepční vedení. Potřebné změny - neslučitelné s personálními, ekonomickými, technologickými a prostorovými možnostmi školy.

- **Personální zázemí**
  - nedostatečná kvalifikace a vzájemný nesoulad
- **Stav fondu**
  - rozpor mezi reálným fyzickým fondem a daty v systému
  - nestandardní klasifikace knihovního fondu
  - roztříštěnost fondu, mj. i z důvodů prostorových
- **Technologické zázemí**
  - systém Aleph
  - neexistence systému pro správu EIZ

Nedávná historie: **Závěr analýzy**

Integrovat knihovní fond a knihovnické služby
CIS VŠCHT Praha **jako organickou součást**
Národní technické knihovny.

„The increasing interdisciplinary of research also is motivating the merging of chemistry libraries with other collections. (...) They can go to one central place.“

„Some chemistry libraries have occupied the same physical space for 30, 40, 50 years, and many are seeing the necessity and opportunity to break out of that space, further embrace available technologies, and help advance their users' educational and research efforts for 21st century. (...) Many faculty and students can expect, and hopefully look forward to, these changes in the coming decade. (...) It is an exciting time for chemistry libraries.“

Sophie L. Rovner

*z diskuse o budoucnosti chemických knihoven na setkání
American Chemical Society (Washington, D.C., 2005)
publikované v článku „The 21st-Century Chemistry Library“,
Chemical & Engineering News, Oct. 10, 2005, Vol. 83, No. 41, pp. 52-53
<http://pubs.acs.org/email/cen/html101605195420.html>*

Integrace: Proč vznikají sdružení knihoven

- Vytváření a údržba souborného (společného) katalogu.
- Sdílení zdrojů (resource sharing).
- Koordinované budování knihovních fondů.
- Kolektivní licencování elektronických zdrojů.
- Technická podpora při využívání téhož programového vybavení a IT.
- Sdílení společného ukládacího prostoru (skladu) pro tištěné dokumenty.
- Digitalizace a vytváření digitálních knihoven.
- Celoživotní vzdělávání knihovníků.

úspora nákladů

výhodnější postavení vůči
dodavatelům
(EIZ, informačních systémů,...)

růst kvality a rozšíření
nabídky služeb

Integrace: Podstata společné knihovny

- **Jeden multioborový tištěný fond** s věcným a snadno srozumitelným uspořádáním pro studenty, odborníky i ostatní návštěvníky.
- Společná **akviziční politika**.
- **Jeden** automatizovaný **knihovní systém** se společným online katalogem pro vyhledávání dokumentů a poskytování služeb.
- Systém pro **správu EIZ**.
- **Společně poskytované služby** - výpůjční, referenční, konzultační, rešeršní, MVS a MMVS, dodávání dokumentů, reprografické, služby studoven a další.
- **Společné vyjednávání** při uzavírání licenčních smluv s dodavateli elektronických zdrojů a služeb.

Integrace: Realizace

- **Právně-ekonomická** – vytvoření funkčního modelu (Smlouva o sdružení, Smlouva o spolupráci, kalkulace nákladů – 09\09\12).
- **Personální** – zařazení pracovníků do procesů a služeb NTK, nastavení workflow.
- **Knihovní** – slučování a čištění tištěného fondu (standardní klasifikace fondu, technologie RFID).
- **Technologická** – sloučení a napojení na knihovní informační systémy (společný online katalog s odlišenými právy uživatelů každé knihovny), vzdálený přístup přes EZ-proxy, kdykoli a odkudkoli.

09\09\13 – sdružení **chem**^{TK}

Integrace: **Vyhodnocení**

Správnost myšlenky integrace je nezpochybnitelná.

Vzájemný přínos

- **Rozšíření** knihovního a časopiseckého **fondu** VŠCHT o fond NTK.
- **Profesionalizace správy** fondu VŠCHT s využitím technologií NTK.
- Zabezpečení **technických služeb** včetně správy integrovaných knihovních systémů.
- Získání **moderních prostorů pro studium i setkávání**.
- **Snížení počtu zaměstnanců** na straně VŠCHT Praha.
- Rozšíření a **budování specializovaného chemického fondu**.
- Seznámení s **personalizovanými službami** v prostředí VŠCHT Praha.
- Společná **ekonomicky výhodná akvizice** informačních zdrojů.
- Postupné zapojení do **společných** projektů, školení, konferencí, nakladatelské činnosti...

Integrace: Vyhodnocení

Co chybí a co změnit

- oboroví knihovníci
- informatici a IT specialisté
- flexibilita, kreativita

Jak toho dosáhnout

- Transformovat NTK na akademickou knihovnou s přesahem poskytování služeb na národní úrovni.
- Získat informatiky, IT specialisty a vychovávat oborové knihovníky.
- Získat pro spolupráci akademické pracovníky nejen z AV ČR - ÚOCHB, ČZU, ale i z ČVUT, dalších výzkumných institucí i z praxe.

Děkuji za pozornost.

